

Nicole Fontaineová: politička a pedagogička (1942–2018)

Druhá žena vo funkcii predsedníčky Európskeho parlamentu bola presvedčivou političkou a oddanou zástankyňou Európy, ktorá dohliadala na prijatie eura. Nicole Fontaineová, ktorá bola predsedníčkou v rokoch 1999 – 2002, sa pustila do reformy pracovných postupov Európskeho parlamentu s cieľom priblížiť ho európskym občanom.

Vo svojom prvom prejave pred Európskou radou v Tampere vo Fínsku v októbri 1999 zdôraznila dôležitosť zohľadňovania každodenných obáv ľudí. Zastávala „ambiciózný prístup zameraný na vypracovanie charty základných práv pre Úniu“. V decembri 2000 podpísala Chartu základných práv v mene Európskeho parlamentu.

Fontaineová bola pedagogičkou aj političkou. Vyučovala na ESCP Europe, najstaršej obchodnej škole na svete, a pracovala na katedre Jeana Monneta na Univerzite Nice Sophia Antipolis.

Detstvo a mladosť

Nicole Fontaineová, ktorá sa narodila 16. januára 1942 v Grainville-Ymauville v Normandii, bola dcérou lekára a vnučkou učiteľov na základnej škole. Študovala právo a stala sa členkou advokátskej komory v departemente Hauts-de-Seine, ale vzdelanie pre ňu ostalo aj naďalej dôležité.

Fontaineová žila v latinskej štvrti v Paríži, keď v roku 1968 vypukli nepokoje študentov a robotníkov. Práve ukončila štúdium na *Institut d'Etudes Politiques de Paris* (Parížskom inštitúte politických vied) a čakala svoje prvé dieťa. Opisuje sa viac ako „pozorovateľka udalostí než účastníčka“ a neskôr sa vyjadrila, že protesty v máji 1968 prispeli k nevyhnutnej zmene vo francúzskej spoločnosti.

Fontaineová začala svoju kariéru na *Secrétariat général de l'Enseignement catholique* (Sekretariáte katolíckeho vzdelávania), ktorý bol zodpovedný za vzťahy medzi súkromným vzdelávacím sektorom a verejnými orgánmi. Neskôr zohrávala významnú úlohu v legislatívnych a zákonných zmenách, ktoré formovali právny rámec v tejto oblasti. Od roku 1975 do roku 1981 bola členkou *Conseil Supérieur de l'Education Nationale* (francúzskej Národnej rady pre vzdelávanie) a od roku 1980 do roku 1984 členkou *Conseil économique et social* (Hospodárskej a sociálnej rady). Fontaineová sa počas vnútroštátnych diskusií o súkromnom vzdelávaní dostala viac do popredia a v júni 1984 bola zvolená do Európskeho parlamentu.

Politická kariéra

Od samého začiatku svojej parlamentnej kariéry pracovala Nicole Fontaineová za Európu pre občanov, pričom sa zameriavala na projekty týkajúce sa vzdelávania mládeže a vzájomného uznávania akademických kvalifikácií, ako aj práv žien a rodovej rovnosti.

Dvakrát pôsobila vo funkcii podpredsedníčky, a to od roku 1989 do roku 1994 a od roku 1994 do roku 1999. Sprostredkovala dohody medzi Európskym parlamentom a členskými štátmi týkajúce sa kľúčových právnych predpisov vrátane dvoch programov EÚ pre mládež (Socrates a Mládež pre Európu). Jej diplomatické schopnosti boli všeobecne uznávané. V roku 1999 ju The Economist opísal ako „osobu snažiacu sa o konsenzus, osobu budujúcu koalíciu, zmierovateľku...“, ktorá sa najviac cíti doma v byzantských koridoroch Európy, získava si podporu medzi stranami, žiari úsmevom, hľadá kompromis“.

Nicole Fontaineová bola 20. júla 1999 zvolená za predsedníčku Európskeho parlamentu. Jej prvou skúškou bolo vymenovanie novej Komisie, ktorú viedol Romano Prodi, a to po páde Santerovej Komisie v marci 1999. Mala dobré vzťahy s novou Komisiou aj s členskými štátmi v Rade ministrov.

Fontaineová neúnavne presadzovala dialóg a mier, pričom v Štrasburgu v roku 2000 zhromaždila predsedov izraelského a palestínskeho parlamentu na preslávené historické podanie rúk. V apríli 2001 vyzvala veliteľa Ahmada Shaha Massouda, viceprezidenta Afganistanu k návšteve Štrasburgu s cieľom hovoriť o situácii v jeho krajine. Znepokojovala ju najmä vážna situácia afganských žien. Nasledujúci mesiac pozvala do Európskeho parlamentu tri ženy, ktoré tajne ušli z Kábulu, aby podali svoje svedectvá. Toto stretnutie opísala ako „jedno z najdojímavejších okamihov“ svojho predsedníctva.

Fontaineová v roku 2002 opustila Európsky parlament, aby sa stala francúzskou ministerkou priemyslu vo vláde Jeana-Pierra Raffarina. V rokoch 2004 až 2005 riadila Nadáciu Scelles, ktorá bojuje proti sexuálnemu zneužívaniu. V roku 2004 bola opätovne zvolená do Európskeho parlamentu. Nicole Fontaineová bola aj prídruženou profesorkou na ESCP Europe a napísala niekoľko kníh o práci Európskeho parlamentu.

Nicole Fontaineová sa až do posledných rokov svojho života zúčastňovala na diskusiách o tom, ako zlepšiť Európsku úniu. Tesne pred referendum Spojeného kráľovstva o členstve v EÚ v júni 2016 spolu s francúzskym novinárom Françoisom Poulet-Mathisom uverejnila publikáciu s názvom *Brexit, Une Chance? Repenser l'Europe* (Brexit: príležitosť? Prehodnocovanie Európy). Kniha je objektívnym pohľadom na dôvody, ktoré stoja za verejnou nespokojnosťou s EÚ. Ako večná zástankyňa Európy sa Nicole Fontaineová zaoberala otázkou, ako ju premeniť na príležitosť na riešenie potrieb občanov a ako posilniť Európsku úniu.

Nicole Fontaineová zomrela 17. mája 2018 vo veku 76 rokov. Za svoju oddanosť európskym ideálom bola počas života viackrát ocenená, okrem iného aj medailou Roberta Schumana a vyznamenaním *Commandeur dans l'Ordre National du Mérite* (Veliteľ Národného radu za zásluhy).

Nicole Fontaineová veta afganského politika a vrchného veliteľa vojsk afganskej Severnej aliancie Ahmada Shaha Massouda počas jeho návštevy v Európskom parlamente v Štrasburgu v roku 2001.